

Legal Alert

Oczekiwane zmiany w postępowaniu egzekucyjnym
- uporządkowanie nadawania klauzul wykonalności

Marzec 2014

10 kwietnia 2014 r. wejdzie w życie kolejna nowelizacja kodeksu postępowania cywilnego (ustawa z dnia 7 lutego 2014 r., Dz. U. 2014, poz. 293). Celem zmian jest uporządkowanie i doprecyzowanie kwestii związanych z nadaniem klauzuli wykonalności niektórym tytułom egzekucyjnym. Ustawa ureguluje w sposób wyraźny kwestie od wielu lat sankcjonowane przez praktykę.

Konieczność wprowadzenia ładu do postępowania klauzulowego wynika z wyroku TK z dnia 22 listopada 2010 r. (sprawa P 28/08).

W tym orzeczeniu Trybunał zakwestionował konstytucyjność § 182 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych, który na poziomie rozporządzenia – a nie ustawy - ustanawiał wyjątki od kodeksowych reguł nadawania klauzul.

Po uchyleniu przepisu powstała jednak luka w prawie, którą wypełnić ma właśnie opisywana nowelizacja.

Uznana praktyka nareszcie w kodeksie

Nowela usuwa wątpliwości co do formy nadania klauzuli wykonalności – jest nią postanowienie o zdefiniowanej przez ustawę treści. Doprecyzowane zostały także miejsce umieszczenia klauzuli i elementy jej treści (szczegółowe brzmienie klauzuli zostanie nadane rozporządzeniem). Zgodnie ze znowelizowanym art. 783 § 3 k.p.c., w przypadku tytułów egzekucyjnych, o których mowa w art. 777 § 1 pkt 1 i 11 k.p.c. (orzeczenia i ugody sądowe) postanowienie jest wydawane bez spisywania odrębnej sentencji, przez umieszczenie na tytule egzekucyjnym klauzuli wykonalności i opatrzenie jej podpisem sędziego albo referendarza sądowego.

Wyjątkiem będą sytuacje nadawania klauzuli przeciwko osobom niewymienionym w tytule egzekucyjnym, np. małżonkowie czy współnicy spółek osobowych, w wypadku których musi zostać wydane odrębne postanowienie.

Jasność w kwestii kosztów

Nowelizacja rozstrzyga, że postanowienie o nadaniu klauzuli w części, w jakiej przyznano w nim wierzycielowi zwrot kosztów postępowania, podlega wykonaniu bez potrzeby zaopatrywania go w klauzulę wykonalności. W przypadku nadania klauzuli bez spisywania odrębnej sentencji postanowienia, rozstrzygnięcie co do kosztów umieszcza się w klauzuli (nowy przepis art. 7941 k.p.c.).

Doręczenia i zaskarżanie orzeczeń w postępowaniu klauzulowym

Dodany nowelizacją przepis art. 7942 k.p.c., jak też zmieniony art. 795 § 2 i 3 k.p.c. regulują szczegółowo zasady doręczania i uzasadniania postanowień o nadaniu klauzuli oraz bieg terminów do składania adekwatnych środków zaskarżenia – zażaleń bądź skarg na czynności referendarza. Nowa regulacja wydaje się wyczerpywać tę problematykę i daje nadzieję na usunięcie problemów praktycznych pojawiających się na gruncie dotychczasowego brzmienia przepisów k.p.c.

Nowelizację procedury cywilnej porządkującą postępowanie klauzulowe należy ocenić pozytywnie. Kwestie te zasługiwały bowiem od dawna na uwagę, a ich znaczenie nie powinno być lekceważone, zwłaszcza w dobie podejmowania przez ustawodawcę prób ochrony dłużników przed nadużyciami. Praktyka pokaże, czy zmiany spełnią pokładane w nich oczekiwania. Pozytywnie należy również ocenić widoczne w ostatnich nowelach k.p.c. dążenie do doprecyzowania i porządkowania postępowania egzekucyjnego w ogólności. Pewne jego obszary sprawiają bowiem trudności w praktycznym stosowaniu.

Justyna Dereszyńska

+48 22 50 50 765

E-mail ►

WIERZBOWSKI EVERSHEDES